

ЛИМАНСЬКА МІСЬКА РАДА ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Р І Ш Е Н Н Я

20.05.2021

м. Лиман

№8/8-1124

Про затвердження Концепції
запровадження системи
енергетичного менеджменту
в Лиманській територіальній громаді

З метою запровадження комплексу інструментів, які створять нормативно-правові, організаційні, фінансові, адміністративні основи впровадження систем енергетичного менеджменту на місцевому рівні та в окремих бюджетних установах, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 №732-р «Про затвердження Плану заходів із впровадження систем енергетичного менеджменту в бюджетних установах», згідно до Указів Президента від 28.02.2008 №174/2008 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення ефективного використання паливноенергетичних ресурсів та від 16.06.1999 №662/99 «Про заходи щодо скорочення енергоспоживання бюджетними установами, організаціями та казенними підприємствами», керуючись ст. 25, 26, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Запропонувати систему енергетичного менеджменту бюджетної сфери Лиманської територіальної громади.
2. Затвердити Концепцію запровадження системи енергетичного менеджменту в Лиманській територіальній громаді (додається).
3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію з питань житлово-комунального господарства та комунальної власності (Токарчик) та заступника міського голови Сироватську І.Л.

Міський голова

О. В. Журавльов

Затверджено
рішення
Лиманської міської ради
від _____ 2021 № _____

КОНЦЕПЦІЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ЛИМАНСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Видатки на придбання енергоносіїв у структурі бюджету Лиманської міської територіальної громади (далі - бюджет Лиманської МТГ) Донецької області невинно зростають внаслідок національних та світових тенденцій до підвищення цін на енергоресурси. Сьогодні ці витрати впевнено займають 4,9% у видатках бюджетного сектору Лиманської територіальної громади (далі - Лиманської ТГ) Донецької області і мають стійку тенденцію до подальшого зростання. Основна маса придбаних містом енергоресурсів споживається будівлями, які знаходяться на балансі бюджетних установ та організацій. Значна частина цих ресурсів використовується нераціонально через застарілі технології, низьку якість експлуатації будівель та енергетичного обладнання, а також через недосконале управління процесами генерування та доставки енергоресурсів і перетворення їх у відповідні послуги.

Реалізація стратегії розвитку міської інфраструктури, соціальної сфери Лиманської ТГ Донецької області та міських фінансів потребує вирішення питань використання енергетичних ресурсів у Лиманській ТГ Донецької області на засадах професійного управління та принципах сталого розвитку.

Досвід європейських країн та українських міст щодо впровадження та функціонування системи енергетичного менеджменту дозволяє говорити про високу ефективність такого заходу, що пов'язано зі зниженням витрат на енергоресурси та підвищенням ефективності використання бюджетних та залучених коштів на модернізацію об'єктів міської інфраструктури, що пов'язані зі споживання енергоносіїв. Тому ознайомившись з досвідом європейських та українських міст, вирішено у Лиманській ТГ Донецької області запровадити систему енергетичного менеджменту.

Система енергетичного менеджменту - частина загальної системи управління бюджетним та комунальним секторами Лиманської ТГ Донецької області, що забезпечує раціональне використання енергетичних ресурсів у процесі забезпечення потреб Лиманської ТГ Донецької області необхідними енергетичними послугами. Цей вид управлінської діяльності спирається на політику Лиманської міської ради в питаннях використання енергоресурсів, має власні цілі та завдання, відповідну організаційну структуру, інформаційне та фінансове забезпечення, особливі процедури планування, впровадження, оцінки діяльності у сфері енергокористування.

2. МЕТА І ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ КОНЦЕПЦІЇ

Метою Концепції є визначення стратегії формування професійних управлінських механізмів та прийняття рішень в сфері споживання енергоносіїв, які у перспективі забезпечать для Лиманської ТГ Донецької області:

1. раціональне використання бюджетних коштів на придбання енергоресурсів;
2. оптимізацію структури споживання енергоресурсів;
3. підвищення ефективності використання всіх видів енергоносіїв;
4. покращення якості надання енергетичних послуг та можливостей для їх регулювання;
5. налагодження енергоефективної експлуатації споруд, будівель, житлових будинків, систем централізованого теплозабезпечення та обладнання генерації енергії;
6. скорочення викидів CO₂, розвиток екологічно орієнтованої економіки, підвищення якості життя;
7. формування ощадливої поведінки споживачів енергетичних послуг;
8. запровадження системи економічного стимулювання енергозберігаючих заходів в бюджетних установах, організаціях та комунальних підприємствах;
9. залучення інвестицій у процеси технологічної та енергоефективної модернізації інфраструктури Лиманської ТГ Донецької області.

Основним завданням Концепції є вибір організаційно-управлінських та технологічних підходів, на підставі яких мають бути визначені пріоритети Лиманської ТГ Донецької області у цих питаннях і розроблена модель системи енергетичного менеджменту для бюджетної та комунальної сфер Лиманської ТГ Донецької області.

3. ПЕРЕВАГИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ПОРІВНЯННІ З ТРАДИЦІЙНИМ КОНТРОЛЕМ СПОЖИВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ

На відміну від традиційного контролю споживання паливно-енергетичних ресурсів енергетичний менеджмент включає такі задачі:

1. аналіз ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів;
2. оптимальне регулювання процесів теплопостачання;
3. прогнозування обсягів споживання паливно-енергетичних ресурсів в залежності від погодних умов та інших впливових факторів;
4. оптимальне планування ремонтно-технічного обслуговування систем теплопостачання;
5. розробка енергозберігаючих заходів і визначення пріоритетів їх реалізації;
6. моніторинг фактичної техніко-економічної ефективності енергозберігаючих заходів.

Впровадження системи енергоменеджменту за вимогами стандарту ДСТУ ISO 50001:2014 дозволяє організаціям (підприємствам), установами послідовно і з найменшими витратами поліпшити ефективність виробництва і використання енергії, а також отримати значні вигоди за рахунок оптимального використання своїх енергоресурсів та енергетичних активів, зменшуючи, таким чином, вартість споживання енергії та ресурсів. Значну роль в успішному функціонуванні системи енергоменеджменту відіграють співробітники організацій (підприємств), установ.

Тому відповідне управління персоналом і його мотивація можуть сприяти значному зниженню витрат при ремонті та обслуговуванні обладнання.

4. ІСНУЮЧИЙ СТАН УПРАВЛІННЯ ЕНЕРГОРЕСУРСАМИ В ЛИМАНСЬКІЙ ТГ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Сучасні технологічні можливості енергоефективного поліпшення будівель і систем бюджетних установ, організацій та комунальних підприємств Лиманської ТГ Донецької області, зокрема регулювання споживання енергоресурсів в залежності від обсягу завдань та функцій, використовується не в достатній мірі. Роботи з розробки та впровадження заходів з енергозбереження носять спонтанний характер. Місцевий бюджет виступає практично єдиним джерелом реалізації проектів з енергозбереження в інфраструктурі Лиманської ТГ Донецької області. Цілісна система управління процесами енергоспоживання практично відсутня. Моніторинг споживання енергоресурсів здійснюється на місцях у примітивній формі. Аналіз ефективності використання енергоресурсів не проводиться. Все це призводить не тільки до необґрунтовано високих витрат енергоресурсів через наявність застарілих технологій, систем і обладнання, але й до катастрофічного зниження якості енергетичних послуг при спробах організувати заощадження енергоресурсів.

За відсутності чіткої інформації щодо обсягів енергоспоживання та факторів, які суттєво впливають на споживання енергії, неможливо оцінити ефективність використання енергії по кожному конкретному об'єкту. Саме тому, у період стрімкого зростання цін на енергоносії в Україні, чи не єдиною можливістю стабілізації енергетичного ринку через управлінські рішення стало введення обмежень на споживання енергії (лімітування). Цей підхід дозволив, з одного боку, зменшити споживання енергії (у тому числі за рахунок усунення марнотратства), але з іншого боку, призвів до погіршення якості основних енергомістких послуг (теплопостачання, освітлення, водопостачання). Тому лімітування енергоносіїв можна розглядати лише як тимчасовий захід на шляху до вирішення проблеми управління енергоспоживанням.

Відсутність фахівців, оперативних даних про енергоспоживання в бюджеті, інформаційних та фінансових інструментів створює проблеми при плануванні енергоощадної діяльності, інвестуванні в енергоощадні проекти і подальшій експлуатації модернізованих об'єктів. Зокрема це призводить до необґрунтовано великих витрат бюджету на етапі енергетичного обстеження бюджетних установ з метою вибору заходів з підвищення ефективності енергоспоживання.

Реалізація енергоефективних проектів у бюджетних установах (таких, як: капітальний ремонт покрівель, систем теплопостачання, заміна вікон та ін.) та комунальних підприємств (зокрема переведення котелень на альтернативний вид палива зі збереженням можливості використання природного газу) Лиманської ТГ Донецької області свідчить, що впровадження сучасного високотехнологічного обладнання дає можливість заощаджувати значні обсяги енергоресурсів, але при цьому проблеми організаційно-управлінського та технічного характеру залишаються невирішеними.

5. КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТУ ДЛЯ ЛИМАНСЬКОЇ ТГ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Для Лиманської ТГ Донецької області пропонується скористатись набутим досвідом пілотних міст у процесі реалізації демонстраційних проектів зі створення комп'ютеризованої системи управління енергоспоживанням для бюджетної сфери, та міст, які мають розвинену систему управління споживанням енергії. Пропоновані новації в системі управління мають забезпечити цілісність процесів управління споживанням енергоресурсів і поєднати їх з традиційними видами управлінської діяльності.

Система управління енергоспоживанням для Лиманської ТГ Донецької області має поєднати в собі увесь спектр завдань, які стосуються контролю за енергоспоживанням та умовами комфорту, планування видатків на придбання енергоресурсів, ефективної експлуатації будівель, житлових будинків, енергоефективного проектування, будівництва та реконструкції об'єктів, залучення інвестицій.

Реалізація запропонованої концепції дозволить створити в Лиманській ТГ Донецької області сучасну систему управління енергоспоживанням для бюджетних установ та комунальних підприємств, яка містить наступне:

1. сформовану цілісну міську політику управління використанням енергії на засадах сталого розвитку;
2. створену спеціалізовану ланку з енергоменеджменту в системі управління Лиманської ТГ Донецької області, спроможну розробляти і втілювати у життя подібну політику;
3. до роботи в інфраструктурі Лиманської ТГ Донецької області залучені спеціалісти з досвідом теорії і практики енергоменеджменту;
4. створену електронну базу даних про об'єкти енергоспоживання, засобів для оперативного збору та аналізу даних про споживання енергії на кожному конкретному об'єкті та фактори, які суттєво впливають на це споживання;
5. створену систему контролю та звітності у питаннях ефективності використання енергії;
6. ефективне використання коштів, направлених на впровадження проектів модернізації об'єктів, що споживають, транспортують та виробляють енергоресурси;
7. розроблений механізм мотивування енергоощадної поведінки персоналу та споживачів.

6. ПОСТІЙНА ПЕРЕВІРКА ТА ВНУТРІШНІЙ АУДИТ СИСТЕМИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Стандарт ДСТУ ISO 50001:2014 «Системи енергетичного менеджменту» дає можливість розробити системи та процеси, необхідні для поліпшення енергетичної результативності.

Згідно вимог стандарту, основою енергетичного менеджменту є постійне функціонування циклу Демінга, що включає наступні аспекти: планування; реалізація; перевірка, контроль та вдосконалення.

В системі енергетичного менеджменту Лиманської ТГ Донецької області передбачається наступне:

1. Забезпечення введення плану енергетичних вимірів та постійного моніторингу в запланованих інтервалах часу;
2. Забезпечення постійної перевірки всіх засобів вимірювання в системі енергетичного менеджменту;
3. Забезпечення через певні інтервали часу відповідності системи енергетичного менеджменту з українськими нормами та законодавчими актами, з метою постійного удосконалення;
4. Створення плану проведення внутрішнього аудиту системи енергетичного менеджменту;
5. Створення та документація системи корегувальних та попереджувальних дій щодо невідповідності ефективності споживання енергоресурсів запланованим показникам;
6. Створення системи зберігання даних функціонування системи енергетичного менеджменту, що свідчать про її результативність та відповідність системи вимогам ДСТУ ISO 50001:2014.

Застосування постійної перевірки та внутрішнього аудиту сприятиме формуванню позитивного іміджу Лиманської ТГ Донецької області, яке демонструє постійне дотримання нормативно-правових вимог у галузі енергоефективності, захисту навколишнього середовища, економії природних ресурсів, зниження екологічних ризиків та ризиків пов'язаних з енергопостачанням і енергоспоживанням, що в результаті сприяє підвищенню інвестиційної привабливості Лиманської ТГ Донецької області.

Після повного впровадження системи енергетичного менеджменту Лиманська ТГ Донецької області може отримати сертифікат якості у відповідності до стандарту ДСТУ ISO 50001:2014 «Системи енергетичного менеджменту».

Концепцію запровадження системи енергетичного менеджменту в Лиманській ТГ розроблено головним спеціалістом з питань державної допомоги суб'єктам господарювання.

Головний спеціаліст з питань
державної допомоги суб'єктам
господарювання

Н.О. Переволоцька

Секретар міської ради

Н.В. Ляшко